

Autisme bij kinderen en jongeren

Daniëlla van der Rol Brouwer
GZ psycholoog

Gast: Inge Harskamp
Ervaringsdeskundige

Programma

- Welkom
- Ervaringsdeskundige aan het woord
- Gelegenheid voor vragen
- Presentatie over
autisme spectrum stoornissen (ASS)
- Gelegenheid voor vragen
- Afsluiting

Even nadenken.....

Vraag:

- Wat is het eerste dat in je opkomt bij het woord autisme?

Wat is een autisme spectrum stoornis (ASS)?

- Een prikkel en informatieverwerkingsstoornis in de hersenen

Prikkelverwerking

- De hersenen van mensen met autisme verwerken informatie/prikkels op een andere manier.
- Exterosensoren:
 - Tast
 - Reuk
 - Smaak
 - Visus
 - Gehoor
- Propriosensoren (bewegingsorgaan) en vestibulaire receptoren (evenwichtsorgaan)
- Interosensoren (van binnenuit)
- Nocisensoren (pijnprikkels)

Hoe ziet het eruit?

- Problemen in de sociale interactie
- Problemen met de communicatie, zowel verbaal als non-verbaal
- Stereotiepe gedragspatronen

Even nadenken.....

Stelling:

- Kinderen met autisme willen geen contact met andere kinderen?

Problemen in de sociale interactie

- Verminderde neiging tot contact maken of juist veel en vreemd contact maken
- Ontbreken van sociale intuïtie
- Onvoldoende begrip van (gedrags)regels of te strikt houden aan regels
- Minder goed inleven in gevoelens van anderen; gebrek aan wederkerigheid
- Minder goed uiten van eigen gevoelens en slecht herkennen van gevoelens bij een ander

Problemen met de communicatie (verbaal en non-verbaal)

- Gebrek aan afstemming en voorstellingsvermogen, ontbreken van fantasie in spel
- Moeite met gebaren, symboliek en abstracte begrippen
- Gebrek aan inzicht in de communicatieprincipes (oogcontact, gezichtsexpressie, lichaamshouding)
- Soms monotone spraak
- Soms echolalie

Stereotiepe gedragspatronen

- Bijzondere interesse in één onderwerp en daar vaak veel van weten (feitenkennis)
- Beperkt aantal bezigheden
- Gehechtheid aan vaste routines en daardoor moeite met nieuwe situaties of aanpassingen
- Herhalende bewegingen (reguleren van prikkels)

Verschillen jongens/meisjes met ASS

meisjes

- Minder moeite met verandering
- Teruggetrokken, op zichzelf of juist veel behoefte aan contact maar te dwingend (claimend)
- Op letterlijke manier imiteren van gedrag (vaak van moeder)
- Sociale of verbale beperking maskeren, doen naïef of lief
- Fascinaties voor gewone meisjesdingen zoals dieren
- Angstig, faalangst, lichamelijke klachten en depressies
- Plotselinge stemmingswisselingen van blij (hyper-achtig) naar down of boos/claimend

jongens

- Moeite met verandering
- Vaak contact ontwijken, op zichzelf of op vreemde, niet passende wijze contact maken
- Weinig of niet imiteren van sociaal wenselijk gedrag
- Sociale en verbale beperking minder of niet compenseren
- Fascinaties voor 'autistische' dingen zoals modeltreinen
- Storend gedrag, druk of boos, explosief, soms met woede aanvallen

Let op: er zijn ook meisjes die meer hebben van een jongen met ASS of andersom!

Sterke kanten

- Eerlijk zijn en daardoor betrouwbaar
- Goed in feiten en regels
- Een goed geheugen
- Oog voor detail
- Harde werkers/doorzetters
- Kunnen focussen op één onderwerp
- Kunnen goed ordenen
- Kunnen goed stapsgewijs werken
- Begrijpen analytische weergaven goed

Even nadenken.....

Vraag

- Hoe vaak denk je dat autisme voorkomt?

Stelling:

- Autisme komt even vaak voor bij jongens als bij meisjes.

Hoe vaak komt het voor?

- Het aantal mensen met een ASS is ongeveer 1% van de bevolking
- Het hebben van een ASS is onafhankelijk van het intelligentieniveau (40 - 60 % heeft een verstandelijke beperking)
- Verhouding jongens : meisjes = 4 (3) : 1
- Er is sprake van een erfelijkheidscomponent

Drie theorieën

CC = centrale coherentie

Het kind kan beperkt de samenhang zien tussen de losse elementen die hij waarneemt.

EF = executieve functies

Het kind heeft moeite om taken te plannen, te organiseren en uit te voeren.

TOM = theory of mind

Het kind heeft nauwelijks het vermogen de binnenkant van de ander en van zichzelf te herkennen.

(Toelichting aan de hand van filmpjes)

CENTRALE COHERENTIE

EXECUTIEVE FUNCTIES

MINDER
STRATEGIEËN

MINDER
WERKGEHEUGEN

MINDER
FLEXIBEL

THEORY OF MIND

Vragen en/of opmerkingen?